

MĚSTO SVITAVY

Tisková zpráva

Slovenské umění ve Svitavách

Před deseti lety, u příležitosti 750. výročí města Svitavy, jsme pozvali do svitavského muzea slovenské výtvarníky – přijel autor kompozic na vzácné dřevo Arpád Pál a charismatický sochař,

keramik Vlado Oravec. Výběr autorů jsme tehdy nechali na našich slovenských kolezích a udělali jsem dobře. Výstava byla velmi zdařilá a my jsme se o dva roky později s údivem dívali v televizi, jak Arpád předává jeden ze svých obrazů jako dar prezidenta Slovenské republiky anglické královně Alžbětě. Svitavy jsou o deset let starší a do muzea opět přijedou slovenští umělci. Kdo nás překvapí letos? Výtvarné umění se tentokrát bude prolínat s národopisem. A tak se v muzeu představí malíčky Ivica Fabóková a Jolana Palajová, drátenice Blažena Kriváková a muže tu bude zastupovat umělecký kovář Jozef Mráz.

IVICA FABÓKOVÁ

Narodila se v roce 1967 v Žiaru nad Hronom. Kreslení a malování se věnovala už v dětství - na hodinách výtvarné výchovy. V průběhu studia na pedagogické fakultě se stal kreslířský blok a tužka neodmyslitelnou výbavou jejích kabelek. Prokreslila se až k úspěšnému absolvování fakulty. Učí dodnes, ale vysoká škola v ní zanechala pevné zlovyky, takže přestávky, porady či školení dodnes tráví hlavně „kreslením“ poznámek. Při studiu univerzity – obor malba a kresba měla konečně vyčleněný čas jen pro kreslení. Tato zkušenost jí dala chuť tvořit i formáty větší než „kabelkové“. A tak se její byt občas mění na ateliér. Proto své obrazy nazývá „kuchyňským uměním“.

Maluje pro sebe. Pro oddech, pro relax, pro odreagování se... To vysvětluje jistou různorodost v jejím díle. Snaha „nekrást“ cizí náměty ji přivedla k focení, které se postupně proměnilo v samostatný koníček. Od roku 2004 se pravidelně účastní soutěžních výstav neprofesionálních výtvarníků Jarní salón. Její práce byly odbornou porotou hodnocené od čestných uznání až po různé stupně ocenění, postoupily až do celostátního kola soutěže Výtvarné spektrum. Svými kresbami ilustrovala Antologii literární soutěže „Tak píše já 2007“.

JOLANA PALAJOVÁ

Narodila se v roce 1953 v Nové Bani. Nyní žije v Žiaru nad Hronom, kde pracuje i tvoří. Její kroky vedly na Vysokou školu zemědělskou do Nítry, kde se věnovala výtvarnému koníčku, což se odrazilo v aktivní účasti na různých soutěžích. Po několikaleté přestávce se opět vrátila k plátnu a začala intenzivně malovat.

Do obrazů přetavuje své vjemy, vlastní filozofické názory, skrytá přání. Získala řadu cenných zkušeností a ocenění na různých soutěžích v rámci okresu, kraje i celého Slovenska. V posledních letech se pravidelně účastní tvůrčích plenérů doma i v zahraničí pod vedením známých akademických malířů, kde nachází nové pohledy na tvorbu, umění, chápání světa okolo sebe, na

život samotný. Do své tvorby se snaží vkládat poezii zachyceného okamžiku a hru barev v přírodě. Účastí se pravidelně postupové soutěže neprofesionálních výtvarníků Jarní salón v Žiaru nad Hronom, odkud její práce mnohokrát postoupily do celoslovenského kola soutěže Výtvarné spektrum. Svá díla prezentuje na autorských i kolektivních výstavách nejen na Slovensku, ale i v Čechách, Rakousku, Ukrajině, Srbsku a Německu.

BLAŽENA KRIVÁKOVÁ

Narodila se v roce 1967 v Kremnici, žije a tvoří v Žiaru nad Hronom. Od dětství se setkávala s krásou a různorodostí lidového oděvu. Její stařenka zhotovovala a výšivkou zdobila živůtky v oblasti Horního Tekova, proto jí byly textilní techniky velmi blízké. Už na základní škole se naučila vyšítvat a háčkovat. Brzy vyměnila nitě za měděný drát a uplatnila jej při oplétání kraslic. Práci s drátem se intenzívně věnuje od roku 1992 a kromě oplétaných kraslic, keramiky, skla, vytváří i drátěné šperky. Pravidelně se se svou tvorbou prezentuje na Celoslovenské výstavě kraslic v Banské Bystrici či výstavách Proměny drátu v Považském muzeu v Žilíně či v Liptovském muzeu v Ružomberku. Krásu oplétaných kraslic mohli obdivovat návštěvníci výstav i v Česku, Polsku, Německu, Itálii.

Od roku 2005 spolupracuje se Školou řemesel ÚLUV v Banské Bystrici jako externí lektorka drátovacích technik. Získala Osvědčení o vzdělání v odboru Lidová výroba - výroba z drátu. Svě poznatky odevzdává účastníkům tvůrčích dílen, účastní se prezentací řemesel u nás i v zahraničí, její díla jsou ve sbírkách Považského muzea Žilina, Slovenského národního muzea - etnografické sbírky v Martine, Tekovského muzea v Levicích i v Muzeu rarit v Pelhřimově.

V současnosti se věnuje výrobě dekorativních předmětů, kraslic a drátěného šperku v jeho různých variacích.

JOZEF MRÁZ

Narodil se v roce 1961, Lidovou školu umění - obor výtvarná výchova ukončil v Žiaru nad Hronom. Vztah k přírodě jej přivedl na Lesnickou fakultu do Zvolena. Po jejím absolvování byl zaměstnán ve Státních lesích. Po několikaleté odmlce, kdy se věnoval rodině a práci, přišel platonický zájem o kovářství. Společně s otcem zprovoznili starou výheň, bratranec Paľo pomohl při prvních kovářských pokusech. Jozef byl fascinovaný tvárností žhavého železa - bouchá, zkouší, opravuje... Poprvé prezentoval svou tvorbu regionální soutěžní výstavě neprofesionálních výtvarníků Jarní salón v roce 2007 a ihned postoupil na krajskou i celostátní výstavu. Od toho roku se pravidelně účastní této soutěžní přehlídky amatérských výtvarníků. Povzbudivé i zavazující jsou pro něj uznání poroty na všech úrovních. Zatím mu na kovářství nezůstává dostatečný prostor, provozuje je vedle svého zaměstnání. Ale u výheň se snaží jít vždy svou cestou, snaží se o zhmotnění neobvyklého pohledu na neobvyklé téma.

Srdečně Vás zveme na vernisáž, která se koná v sobotu 24. září v 15 hodin v Městském muzeu a galerii Svítavy.

Blanka Čuhelová (s využitím písemného vyznání jednotlivých autorů)